

Sakspapir

Sakshandsamar	Arkiv	ArkivsakID
Svein Helge Hofslundsengen	FE-103, TI-&13	22/1106

Saknr	Utval	Type	Dato
122/2022	Formannskapet	PS	05.12.2022
066/2022	Kommunestyret	PS	15.12.2022

Inntektssystemet for kommunane, høyring NOU 2022:10 - høyringssvar

Vedlegg:

Journalposttittel	Dato
NOU 2022 10 - Forslag til nytt inntektssystem for kommunene med blikk på kommunene i Vestland	23.11.2022
2022-11-08 Høring NOU 2022-10 Inntektssystemet - Naturressurskommunene_ev (1)	23.11.2022

Rådmannen sitt framlegg til vedtak:

- Masfjorden kommune går sterkt imot at framlegget til endringa i inntektssystemet frå utvalet som legg fram NOU 2022:10 vert gjennomført
- Vi er sterkt imot innlemming av kommunale kraftinntekter og andre inntekter som havbruksfondet i inntektssystemet. Etter framlegget skal «kraftkommunane» dele 10% av sine konsesjonskraftinntekter med resten av landet. Då vasskraftutbyggingane vart vedtekne, vart det som ein del av vilkåra for utbygging, vedteke ein føresetnad om at kommunane skal ha varige særlege inntekter. Inntektene er varig kompensasjon for dei negative inngrepa i vår natur som følgje av vasskraftutbyggingar. Slike inntekter kan ikkje avviklast ved endringar i eit inntektssystem for kommunesektoren. Konsesjonsvilkåra lever vidare uavhengig av korleis inntektssystemet vert endra. Vi viser elles til grundig uttale frå LVK/naturressurskommunane på dette område.
- Vi finn det urovekkjande at små distriktskommunar kjem därleg ut i framlegget til nytt inntektssystem for kommunane, og meiner det er viktig at desse kommunane heller får betre utteljing i inntektssystemet og såleis vert sett betre i stand til å skape ei god samfunnsutvikling.
- Masfjorden kommune vurderer det som viktig at mindre kommunar med høgt utgiftsbehov knytt til ressurskrevjande brukarar får tilført nok ressursar til å sikre eit godt tilbod, og meiner finansieringsordninga framleis bør ligge utafor inntektssystemet.

Saksopplysningar:

Bakgrunn

Inntektssystemutvalet blei oppnemnd 12. mai 2020, og fekk i oppdrag å foreta en heilskapleg gjennomgang av inntektssystemet for kommunane. Utvalets si utgreiing NOU 2022:10 er sendt på høyring med frist 04.01.2023

Høyringsbrev

«Kommunal- og distriktsdepartementet sender med dette NOU 2022: 10 Inntektssystemet for kommunene på høring.

Høringsfristen er utvidet til 4. januar 2023.

Inntektssystemutvalget ble oppnevnt ved Kongelig resolusjon 12. mai 2020, og fikk i oppdrag å foreta en helhetlig gjennomgang av inntektssystemet for kommunene. Inntektssystemet fordeler rammetilskuddet og omfordeler skatteinntekter mellom kommuner. Inntektssystemet består i dag av tre hovedelementer: innbyggertilskuddet med en utgiftsutjevning, ulike regionalpolitisk begrunnede tilskudd og en omfordeling av skatteinntekter gjennom inntektsutjevningen. Utvalget skulle vurdere dagens inntektssystem for kommunene og de ulike elementene i dette, samt komme med et forslag til utforming av inntektssystemet.

Utvalgets utredning ble overlevert til Kommunal- og distriktsministeren 29. august 2022.

Departementet ønsker at berørte og interesserte aktører vurderer utvalgets anbefalinger og sender derfor utredningen på høring. Høringsuttalelser skal avgis digitalt på regjeringen.no. Dette gjøres under «Send inn høringssvar» nederst på denne nettsiden. Alle kan avgjøre høringsuttalelse.

Høringsuttalelser er offentlige etter offentleglova og blir publisert sammen med øvrige høringsuttalelser».

Uttale

Masfjorden kommune gjev slik høyringsfråsregn til NOU 2022: 10 Inntektssystemet for kommunane:

- Masfjorden kommune går sterkt imot at framlegget til endringa i inntektssystemet frå utvalet som legg fram NOU 2022:10 vert gjennomført
- Vi er sterkt imot innlemming av kommunale kraftinntekter og andre inntekter som havbruksfondet i inntektssystemet. Etter framlegget skal «kraftkommunane» dele 10% av sine konsesjonskraftinntekter med resten av landet. Då vasskraftutbyggingane vart vedtekne, vart det som ein del av vilkåra for utbygging, vedteke ein føresetnad om at kommunane skal ha varige særlege inntekter. Inntektene er varig kompensasjon for dei negative inngrepa i vår natur som følgje av vasskraftutbyggingar. Slike inntekter kan ikkje avviklast ved endringar i eit inntektssystem for kommunesektoren. Konsesjonsvilkåra lever vidare uavhengig av korleis inntektssystemet vert endra. Vi viser elles til grundig uttale frå LVK/naturressurskommunane på dette område.
- Vi finn det urovekkjande at små distriktskommunar kjem dårleg ut i framlegget til nytt inntektssystem for kommunane, og meiner det er viktig at desse kommunane heller får betre utteljing i inntektssystemet og såleis vert sett betre i stand til å skape ei god samfunnsutvikling.
- Masfjorden kommune vurderer det som viktig at mindre kommunar med høgt utgiftsbehov knytt til ressurskrevjande brukarar får tilført nok ressursar til å sikre eit godt tilbod, og meiner finansieringsordninga framleis bør ligge utafor Inntektssystemet.

Fakta

Inntektssystemutvalet har lagt fram eit omfattande dokument (om lag 300 sider), og i denne saka er det difor lagt vekt på dei delane av tilrådinga som har størst konsekvens for Masfjorden kommune. Fordelingsverknadene av framlegget er at dei mest sentrale kommunane får høgare inntekter pr

innbyggjar, og at dei økonomiske verknaden vert gradvis dårligare med lågare sentralitet, slik at dei minst sentrale kommunane taper mest (tabell 15.9, s. 254).

Utvalet skriv (kap. 2.4, s.17): «*Samla sett kommer de minste kommunene og kommunene som i dag har de høyeste inntektene, negativt ut av utvalgets forslag, mens mellomstore og større kommuner kommer positivt ut.*»

Verknaden for Masfjorden kommune er ført opp med opp med kr 4 663 lågare inntekter pr innbyggjar (s. 276), som årleg vil utgjere nedgang på 7,8 mill.kr., slik at dette fører til at Masfjorden er den kommunen i vestland som kjem dårligast ut i fylket, og kjem svært dårlig ut og på landsbasis.

Som tillegg til NOUen er det utarbeidd

Digitale vedlegg

[1 Fordelingsvirkninger utvalgets forslag til endringer i skatteelementene](#)

(409,6 kB)

[2 Fordelingsvirkninger utvalgets forslag til endringer i regionalpolitiske tilskudd](#) (167,6 kB)

[3 Fordelingsvirkninger utvalgets forslag til endringer i utgiftsutjevningen](#) Og kor Masfjorden taper på alle 3 områda

Innbyggere per 1.1.2021	Frie inntekter inkl. eiend.skatt, kons.kraft og havbr.fond	Skatteinntekter innenfor inntektsutjevningen, dagens inntektssystem			Inntekter fra kons.kraft, havbruk og eiend.skatt annen næring			Anslag fordelingsvirkning redusert kommunal formuesskatt		Anslag fordelingsvirkning utjevning inntekter fra kons.kraft, havbrugsfond og eiend.skatt annen næring		Anslag sum fordelingsvirkninger endringer skatteelementer	
(kr pr innb)	(1000 kr)	(kr pr innb)	(1000 kr)	(kr pr innb)	(1000 kr)	(kr pr innb)	(1000 kr)	(kr pr innb)	(1000 kr)	(kr pr innb)	(1000 kr)	(kr pr innb)	
kol. 1	kol. 2	kol. 3	kol. 4	kol. 5	kol. 6	kol. 7	kol. 8	kol. 9	kol. 10	kol. 11	kol. 12		

4634 Masfjorden 1 660 111 683 58 980 35 530 36 885 22 220 | 377 227 -3 389 -2 042 | -3 012 -1 815

Kommune	Innbyggere per 1.1.2021	Regionalpolitiske tilskudd 2022					Utvalgets forslag til regionalpolitiske tilskudd			Anslag på fordelingsvirkninger utvalgets forslag til endringer i regionalpolitiske tilskudd, inkl. endring innbyggertilskudd			Anslag fordelingsvirkninger av utvalgets forslag til endringer i regional-politiske tilskudd, inkl. økt innb.tilsk.						
		Gj.snitt. skattepst 2018-20, dagens innt. innt. grense	Gj.snitt. skattepst 2018-20, 2017	Distrikts- indeks	Distrikts-tilskudd Nord-Norge 2022	Storby-tilskudd Sør-Norge 2022	Region-senter-tilskudd Nord-Norge 2022	Vekst-tilskudd 2022	Distrikts-tilskudd Nord-Norge	Distrikts-tilskudd Sør-Norge	Storby-tilskudd (landsdelsenter)	Avvikling region-senter-tilskudd	Avvikling vekst-tilskudd						
(pst.)	(pst.)	(indeks)	(indeks)	(1000 kr)	(1000 kr)	(1000 kr)	(1000 kr)	(1000 kr)	(1000 kr)	(1000 kr)	(kr pr innb)	(kr pr innb)	(kr pr innb)	(1000 kr)	(kr pr innb)				
kol. 1	kol. 2	kol. 3	kol. 4	kol. 5	kol. 6	kol. 7	kol. 8	kol. 9	kol. 10	kol. 11	kol. 12	kol. 13	kol. 14	kol. 15	kol. 16	kol. 17	kol. 18	kol. 19	kol. 20

4634 Masfjorden 1 660 107 166 49 44 | 0 3 017 0 0 0 0 | 0 0 0 0 | 31 -1 785 60 38 27 | -2 705 -1 630

Kommune	Innbyggere per 1.7.2021	Dagens indeks beregnet utgifts-behov (2022)	Ny indeks beregnet utgifts-behov (2022)	Anslag fordelingsvirkning utvalgets forslag til ny kostnadsnøkkel	Isolert effekt endring i PU-kriteriet		Anslag på økning i toppfinansieringsordningene for ressurskrevende tjenester pga. reduksjon PU-kriteriet				
(antall)	(indeks)	(indeks)	(indeks)	(1000 kr)	(kr pr innb)	(1000 kr)	(kr pr innb)	(1000 kr)	(kr pr innb)	(1000 kr)	(kr pr innb)
kol. 1	kol. 2	kol. 3	kol. 4	kol. 5	kol. 6	kol. 7	kol. 8	kol. 9			

4634 Masfjorden 1 653 | 1,370 1,359 | -903 -547 | -1 490 -901 | 2 561 1 1549

Utvalet skriv følgjande om kraftinntektene og havbruksinntektene som no er tilrådd innlemma i utgiftsutjamninga (kap. 2.3, s.17):

«Mange kommuner har i dag høye inntekter fra vannkraft, havbruksfond og eiendomsskatt på kraft- og petroleumsanlegg. Disse inntektene, som ikke er en del av dagens inntektsutjevning, øker forskjellene mellom kommunene, og utfordrer kommunenes muligheter til å tilby likeverdige tjenester. Utvalget mener at flere av inntektsartene på siden av inntektssystemet bør omfattes av en moderat utjevning mellom kommunene. Utvalget mener at mottakerkommunene fortsatt skal sitte igjen med en betydelig del av disse inntektene, men at hensynet til likeverdige tjenester tilsier at deler av inntektene bør komme alle kommuner til gode. Utvalget anbefaler derfor at det innføres en egen, moderat utjevningsordning for disse inntektene, med en 10 pst. symmetrisk utjevning.»

Vurdering

Det har vore nedsett ein del utval opp gjennom åra som har sett på ulike endringar i inntektssystemet – alle med same resultat for Masfjorden sin del, fører til nedgang i sum rammetilskot. Fokus på innbyggjar og einheitskostnader, fangar i stadig mindre grad opp avstandar og reisetid, som ein liten distriktskommune med store avstandar og ein fjord som skil kommunen gjer at ein må oppretthalde 3 skular, barnehagar etc., som ut i frå folketal skulle tilseie 1. Bruprosjektet som kunne ha løyst store deler av desse utfordringane får ein i liten grad dra hjelp og avklaringa på frå sentral hald.

Framlegg til uttale fangar opp dei mest sentrale forholda/vurderinga frå kommunen si side.

Konklusjon

Masfjorden kommune er den kommunen i Vestland som kjem därlegast ut i fylket, og kjem svært därleg ut og på landsbasis, og ein går sterkt i mot framlegga til endringa inntektssystemet jf. NOU 2022:10.

Formannskapet - 122/2022

FS - behandling:

Saka vart drøfta.

Rådmannen sette fram følgjande framlegg som tillegg til kulepkt 3:

Det har vore nedsett ein del utval opp gjennom åra som har sett på ulike endringar i inntektssystemet – alle med same resultat for Masfjorden sin del, fører til nedgang i sum rammetilskot. Fokus på innbyggjar og einheitskostnader, fangar i stadig mindre grad opp avstandar og reisetid, som ein liten distriktskommune med store avstandar og ein fjord som skil kommunen gjer at ein må oppretthalde 3 skular, barnehagar etc., som ut i frå folketal skulle tilseie 1. Bruprosjektet som kunne ha løyst store deler av desse utfordringane får ein i liten grad dra hjelp og avklaringa på frå sentral hald.

Framlegg til vedtak - med tillegget til kulepkt 3 sett fram i møtet - vart samråystes tilrådd til kommunestyret.

FS - vedtak:

- **Masfjorden kommune går sterkt imot at framlegget til endringa i inntektssystemet frå utvalet som legg fram NOU 2022:10 vert gjennomført**
- **Vi er sterkt imot innlemming av kommunale kraftinntekter og andre inntekter som havbruksfondet i inntektssystemet. Etter framlegget skal «kraftkommunane» dele 10% av sine konsesjonskraftinntekter med resten av landet. Då vasskraftutbyggingane vart vedtekne, vart det som ein del av vilkåra for utbygging, vedteke ein føresetnad om at kommunane skal ha varige særlege inntekter. Inntektene er varig kompensasjon for dei**

- negative inngrepa i vår natur som følgje av vasskraftutbyggingar. Slike inntekter kan ikkje avviklast ved endringar i eit inntektssystem for kommunesektoren. Konsesjonsvilkåra lever vidare uavhengig av korleis inntektssystemet vert endra. Vi viser elles til grundig uttale frå LVK/naturressurskommunane på dette område.
- Vi finn det urovekkjande at små distriktskommunar kjem därleg ut i framlegget til nytt inntektssystem for kommunane, og meiner det er viktig at desse kommunane heller får betre utteljing i inntektssystemet og såleis vert sett betre i stand til å skape ei god samfunnsutvikling. Det har vore nedsett ein del utval opp gjennom åra som har sett på ulike endringar i inntektssystemet – alle med same resultat for Masfjorden sin del, fører til nedgang i sum rammetilskot. Fokus på innbyggjar og einheitskostnader, fangar i stadig mindre grad opp avstandar og reisetid, som ein liten distriktskommune med store avstandar og ein fjord som skil kommunen gjer at ein må oppretthalde 3 skular, barnehagar etc., som ut i frå folketal skulle tilseie 1. Bruprosjektet som kunne ha løyst store deler av desse utfordringane får ein i liten grad dra hjelp og avklaringa på frå sentral hald.
- Masfjorden kommune vurderer det som viktig at mindre kommunar med høgt utgiftsbehov knytt til ressurskrevjande brukarar får tilført nok ressursar til å sikre eit godt tilbod, og meiner finansieringsordninga framleis bør ligge utafor Inntektssystemet.

Kommunestyret - 066/2022

KS - behandling:

Saka vart drøfta.

Framlegg til vedtak frå formannskapet vart samrøystes vedteke.

KS - vedtak:

- Masfjorden kommune går sterkt imot at framlegget til endringa i inntektssystemet frå utvalet som legg fram NOU 2022:10 vert gjennomført
- Vi er sterkt imot innlemming av kommunale kraftinntekter og andre inntekter som havbruksfondet i inntektssystemet. Etter framlegget skal «kraftkommunane» dele 10% av sine konsesjonskraftinntekter med resten av landet. Då vasskraftutbyggingane vart vedtekne, vart det som ein del av vilkåra for utbygging, vedteke ein føresetnad om at kommunane skal ha varige særlege inntekter. Inntektene er varig kompensasjon for dei negative inngrepa i vår natur som følgje av vasskraftutbyggingar. Slike inntekter kan ikkje avviklast ved endringar i eit inntektssystem for kommunesektoren. Konsesjonsvilkåra lever vidare uavhengig av korleis inntektssystemet vert endra. Vi viser elles til grundig uttale frå LVK/naturressurskommunane på dette område.
- Vi finn det urovekkjande at små distriktskommunar kjem därleg ut i framlegget til nytt inntektssystem for kommunane, og meiner det er viktig at desse kommunane heller får betre utteljing i inntektssystemet og såleis vert sett betre i stand til å skape ei god samfunnsutvikling. Det har vore nedsett ein del utval opp gjennom åra som har sett på ulike endringar i inntektssystemet – alle med same resultat for Masfjorden sin del, fører til nedgang i sum rammetilskot. Fokus på innbyggjar og einheitskostnader, fangar i stadig mindre grad opp avstandar og reisetid, som ein liten distriktskommune med store avstandar og ein fjord som skil kommunen gjer at ein må oppretthalde 3 skular, barnehagar etc., som ut i frå folketal skulle tilseie 1. Bruprosjektet som kunne ha løyst store deler av desse utfordringane får ein i liten grad dra hjelp og avklaringa på frå sentral hald.

- **Masfjorden kommune vurderer det som viktig at mindre kommunar med høgt utgiftsbehov knytt til ressurskrevjande brukarar får tilført nok ressursar til å sikre eit godt tilbod, og meiner finansieringsordninga framleis bør liggje utafor Inntektssystemet.**